

Dragoste și respect pentru Femeie

Rolul măreț hărăzit Femeii de Natură și Dumnezeu de a aduce fericirea și dispoziția familială și socială este sincer recunoscut de lumea întreagă. Tocmai de aceea există și o Zi – 8 martie.

Societatea noastră conștientizează tot mai profund semnificația lui 8 martie – Ziua Internațională a Femeii – și depune mereu mai substanțiale eforturi pentru a înlesni toate condițiile de viață ale mamelor, surorilor, soțiilor, fiicelor și colegelor noastre.

Rectoratul UTM, organizațiile sindicale – colaboratori și studenți țin în atenția lor străduința de a ridica la un nivel mereu mai înalt confortul în activitate și studii al profesoarelor, colaboratoarelor,

lucrătoarelor din sectorul gospodăresc și al miilor de studente, masterande, doctorande.

Acest deziderat este o călăuză socio-morală permanentă a marelui colectiv de la Universitatea Tehnică a Moldovei, astfel ca optimismul să fie citit în ochii strălucitori și îmbietori ai fiecărei reprezentante a genului frumos la UTM.

Fiți totdeauna sănătoase, fiți totdeauna fericite, dragele noastre prietene!

**Rectoratul UTM,
Comitetele Sindicale – colaboratori și studenți UTM,
Redacția ziarului UTM „Mesager Universitar”**

Doamnele lideri în sindicat

Cu sinceră satisfacție publicăm aici fotografia grupului de Doamne care depun o muncă social-utilă în sindicatul de la UTM. Domniile lor contribuie foarte mult la ceea ce am numi întregirea vieții universitare în asemenea aspecte, cum ar fi organizarea diferitelor întâlniri relaxante la anumite sărbători, desfășurarea sufletului la anumite concerte, organizarea matineelor pentru copilași și tineret, dobândirea biletelor pentru sanatorii și case de odihnă, organizarea excursiilor, jubileelor etc. ca să nu uităm și munca oarecum cancelărească a documentației sindicaliste, inclusiv griji financiare, cumpărarea de bilete sau de produse alimentare etc., etc.

Noi toți avem nevoie de sindicat și ele, aceste Doamne, bune la cuget și la suflet, ne ajută să ne rezolvăm atare nevoi.

Să le spunem deci un sincer „Mulțumesc!”. Un simplu „Mulțumesc!” – atâta și-ar dori.

Pentru că omul sufletist e modest în cerințe de recunoștință.

Să le urăm sănătate! Să le intonăm „Mulți ani trăiască!”. Să le felicităm cu ocazia acestui **8 martie 2006 – Ziua Internațională a Femeii**.

Așadar, în fotografie avem grupul de membre ale Comitetului sindical-colaboratori la UTM (de la stânga): **Neonila Siroș**, lector superior, FIU; **Mariana Golovaci**, președinta Biroului Sindical, Catedra „Limbi Moderne”; **Iulia Țurcan**, președinta Biroului Sindical FTMA; **Olga Tcaci**, președinta Biroului Sindical FCIM; **Galina Zemleania**, contabil; **Serafima Sorochin**, lector superior, FRT; **Olga Cernev**, președinta Biroului Sindical la Biblioteca tehnico-științifică a UTM; **Zinaida Melnicov**, președinta Biroului Sindical, Catedra de Educația Fizică.

Larisa Dunai la Praga

DI **Igor Mardare**, conf. univ., șeful Catedrei “Construirea și Producerea Aparaturii Electronice”, FRT, ne-a informat că tânăra doctorandă **Larisa Dunai**, absolventă a FRT, în decursul anului de învățământ 2005-2006 beneficiază de o bursă de studii postuniversitare la Universitatea Tehnică din Praga, Cehia. Este un fapt îmbucurător. **Larisa Dunai** este una dintre cei trei stagiaři de la UTM (un reprezentant de la FIMM și unul de la FUA) de pînăre puținii norocoși din

instituțiile superioare de învățământ care au obținut bursa anuală oferită de către Guvernul Republicii Ceha studenților și doctoranzilor din Republica Moldova.

Tânăra doctorandă lucrează asupra tezei “Elaborarea și proiectarea dispozitivelor aritmeticii asupra câmpurilor Galois”, conducător științific al căreia este dl **Ghenadie Bodean**, conf. univ., dr. în științe tehnice. Conducătorul științific din partea UT ceha este dl inginer **Jan Schmidt**, profesor-asistent. De menționat că doctoranda **Dunai** efectuează studii și cercetări în limba cehă.

Valentin OLARU

**Îmi plac,
dragă,
cum arăți**

Nicolae ȚURCANU

Tu

Îmi plac, dragă, cum arăți,
Ca o floare-ntră zăpezi,
Ca o rândunică-n zbor,
Ca un cântec când ți-e dor.

Îmi plac, dragă, cum pășești,
Ca crăiasa din povești,
Ca un super top-model,
Zveltă, trasă prin inel.

Îmi plac, dragă, cum zâmbești
De se luminează-n jur,
Și cum răzi molipsitor
Ca un clinchet de izvor.

Îmi plac, dragă, cum iubești,
Ca-n iatacuri-mpărătești,
Cum mă ridici în paradis,
De se-nâlnește vis cu vis.

Ai fost mugure,
Acum ești floare,
Vei fi dreaptă
Ca un soare.

Ai fost stea,
Acum ești cînt,
Vei fi focul
Tremurînd.

Ai fost cer,
Acum – pămînt,
Vei fi totul –
Imensul gînd.

Ai fost lava,
Acum – vulcan,
Vei fi liniștea
Din lan.

Ai fost mică
Acum ești mare,
Vei fi eterna
Salvatoare.

La Consiliul de Administrație

Subiectul **reușitei studenților** interesează și va interesa universitatea în permanentă. Este pivotul activității UTM. De aceea, în cadrul ședințelor din ultimul timp ale Consiliului de Administrație UTM se lansează discuții febrile în acest subiect. Ultima sesiune de examene a relevat mai multe carențe la acest capitol.

La ședința din 20 februarie a Consiliului decanul FIMCM, dl **Alexei Toca**, conf., dr., a raportat în tema „**Sarcinile titularului disciplinei ce țin de coordonarea activității cadrelor didactice, care asigură lucrările practice, lucrările de laborator și proiectările**”. D-lui a menționat că reușita slabă la unele discipline se manifestă și din vina unor profesori, a atitudinii lor formale față de rezultatele instruirii. Totodată, în opinia dlui

decan, lipsa motivației pentru profesori de a lucra mai bine se află în șarja didactică prea mare, în salariile mici, din care cauză apare necesitatea de a lucra în mai multe locuri, la fel și în lipsa de concurență.

(Continuare, pag 2.)

Reușita, reușita

FEMEI - ȘEFI DE CATEDRE

Componenta feminină a corpului didactic de la UTM a oscilat pe parcursul anilor între 20% și 40%. Astăzi la noi activează circa 1100 cadre didactice. Încă aproximativ 1500 de lectori sau pensionari, au decedat ori s-au transferat în alte instituții. Prin urmare pe parcursul anilor au lucrat în colectivul nostru aproximativ 800 femei.

Cel mai ridicat procentaj revine Facultății de Industrie Ușoară și Facultății de Tehnologie, precum și la catedrele generale - Limbi Moderne, Educația Fizică, Matematica, Fizica, Chimia. Menționăm deasemenea Facultatea de Economie (atât cea veche din anii 1964-77, cât și cea nouă - de astăzi).

Pe parcursul anilor 29 femei au ocupat postul de șef de catedră. La inaugurarea Politehnicii numai 2 catedre (din 30) erau conduse de femei. Peste 10 ani ele conduceau deja 4 catedre. În

prezent avem 11 catedre (din 58) în fruntea cărora mult stimatele noastre dame specialiste în științe generale, tehnice, economice. Pe vinieta de astăzi vă prezentăm portretele a 29 de dame, care au ocupat în trecut, sau mai sunt și în prezent la postul de șef de catedră.

Catedra de Chimie a fost condusă de conferențiarul **Țilea B. Conunova**, **Veronica Z. Amarii**, **Larisa P. Cernega**; astăzi - **Rodica A. Sturza**. Catedra de Limbi Moderne a fost condusă numai de femei: **Nera V. Zapletina**, **Ludmila T. Cebotarenco**, **Vera V. Goncareenco**, **nina N. Zgardan**, **Elena S. Gore**; astăzi - **Ludmila I. Ungureanu**.

La Catedre Sociale au activat **Anetta E. Cojocaru** și **Nadejda B. Petrovscaia**.

În fruntea Catedrei Tehnologie Alimentației Publice s-a aflat **Elena V. Bognibova**, în prezent - **Eleonora C-n Dupouy** (conferențiar, doctori în științe tehnice). Ca șef de al Catedrei Arhitectură a activat conferențiarul **Adriana I. Ianovici**.

Fondator al Catedrei Economia și Managementul în Industria Alimetară a fost doctorul habilitat, profesorul **Rivolda D. Fedotova**. Conferențiarul **Tatiana T. Sanduță** a fondat Catedra Evaluarea Bunurilor Imobiliare; astăzi catedra este condusă de conferențiarul **Svetlana E. Albu**. Fondator al Catedrei Dreptul Patrimonial este doamna **Ala A. Climov**, iar fondator al Catedrei Finanțele și Contabilitatea Firmei este profesora **Tatiana Manole**.

Toate cele 5 catedre ale Facultății de Industrie Ușoară au fost fondate și conduse numai de femei: **Elena D. Gorea**, **Elena A. Muteață**, **Irina A. Elizarov**, **Stela I. Balan**, **Svetlana M. Salamatova**, **Angela Gr. Scripcenco**, **Valentina V. Bulgaru** și **Viortica I. Scobioală**.

În cadrul Facultății CGC a existat o catedră de Management în domeniul Construcțiilor care a fost condusă de doamna **Svetlana VI. Masiuc**. Toți acești pedagogi niversitari au făcut mai întâi carieră științifică, sau manifestat ca buni pedagogi

și mai apoi ca buni organizatori de laboratoare, seminare pedagogice și științifice.

Un alt exemplu - Politehnica din București, unde câteva decenii a lucrat ca șef de catedră, decan, prim-prorector basarabeanca noastră - profesoara **Adelaida Mateescu** (din satul Bădiceni, județul Sorocea; născută Țaga). Iar în prezent această prestigioasă instituție de învățământ tehnic este condusă de doamna **Ecaterina Andronescu** (anterior - ministru al Educației!)

P.S. Recunoașteți, dragi cititori, că vinieta este o frumoasă compoziție. Așa se făceau vinietae cu 100 ani în urmă. Apropo, che-narul acestei compoziții (executată de doamna **Viortica Ostaș-Tofan**) a fost împrumutat de la vinieta Liceului Eparhial Chișinău (1906).

Aurel MARINCIUC, conferențiar, Catedra Mecanica Teoretică

Este vorba de cazul dnei **Stela Balan**, conf. univ., dr., șef catedră la FIU și, concomitent, îndrumătoare a chiar două grupe academice. Mi se pare că este unicul caz la noi, la UTM, când un șef de catedră, și așa bine încărcat, mai are și destul de dificila misiune a îndrumătorului de grupă. Și vom spune de la bun început - un foarte bun îndrumător de grupă, ca să nu mai vorbim că și ca fostă prodecan energică și, principalul, devotata din punct de vedere pedagogic dna **Stela Balan** merită recunoașterea noastră totală.

Ce înseamnă a fi îndrumător de grupă? Se știe. Înseamnă a fi alături sufletește de orice student, de bună seamă, a-l îndruma. Or, îndrumarea nu este un act singular - i-ai spus regulile de bună purtare și gata - ci o muncă educativă continuă și cu fiecare în parte.

- Să-i fii studentului în multe privințe un al doilea părinte, - subliniază cu convingere dna **Stela Balan**.

- Anul acesta, continuă D-sa, a absolvit facultatea grupa studențească pe care eu am îndrumat-o la anii I și II. Ei bine, studenții s-au aflat "lipiți sufletește" de mine ca îndrumător și eu de ei pe parcursul tuturor anilor de studii. Așa că eram îndrumător, la un moment dat, și în grupele din anii inferiori, și în grupa din anii superiori. Și drept să vă spun, mai zice dna **Stela Balan**, pentru mine e o stare normală de activitate, mă simt bine în această atmosferă de creștere educativă, pentru că doar **mi-am ales profesia de pedagog, e ceea ce-mi place, e viața mea**.

Copiii vin din sistemul școlar în sistemul universitar și dacă nu cauți să-i deprinzi cu noul sistem de studii și de trai, se deteriorează chiar de la început frecvența, or, frecvența e baza studiilor. Trebuie să le formezi studenților "cruzi" de la anul I și II o concepție întreagă asupra obligațiilor, iar, totodată, și a drepturilor lor în această nouă structură formatoare de specialiști, dar și de cetățeni cu viziune largă asupra vieții, care se numește "Universitate". Și dna **Stela Balan** subliniază numădecât elementul empatiei, adică a trăirii adevărate, nedisimulate a succeselor și eșecurilor pe care le are studentul-studenta, astfel ca zi de zi tânărul să poată acumula experiență de viață, să

poată aduna mereu mai multă "minte", cum se spune. Îndrumătorul de grupă, dacă e un pedagog adevărat, se uită la studenți într-un fel ca la copiii săi proprii și atunci toate merg desigur cu mai mulți sorți de izbândă. Sunt și orele educative, la care "se deschid inimile", cum s-ar spune. Și nu ne bazăm doar pe propria experiență, deși aceasta conține destule învățăminte, dar intrăm și mai adânc în teoria civic-educativă, să zicem așa.

Dacă după anul II grupele academice nu mai sunt "conduse" de un îndrumător-profesor, este și aici o înțelepciune. Studenții trebuie să se maturizeze și deci au nevoie de o libertate mai pronunțată. Dar legătura cu mine, spune dna **Stela Balan**, nu se rupe total, ei vin la mine cu anumite "taine", eu mă introduc în rezolvarea anumitor probleme ce pot apărea, adică, într-un fel, rămân tot îndrumător de grupă până la absolvirea lor.

Șefă de catedră și îndrumătoare a două grupe!

Există un contact nespus, "tacit" între mine și ei, dar un asemenea contact se menține numai în cazul în care îndrumătorul grupei are în sine un umanism convins, își impune, să zicem, senti-

mentul datoriei de pedagog-părinte. Pentru că, repetăm totuși, între două noțiuni "îndrumător" ("pedagog") și "părinte" există o liniuță de legătură.

Grupe fruntașe

Grupa MTCȚ-012 (Modelarea și Tehnologia Confecțiilor din Țesături), anul 5, de la FIU, ne-a fost recomandată drept grupa cu cea mai bună reușită de la facultate. Nici nu e de mirare, doar e o grupă compusă numai din fete harnice. Sunt 10 la număr.

Cât de unite sunt pe ultima sută de metri, toate ne răspund într-un glas – prietenia a stat la bază chiar din primele zile de studii. Buna prietenie și înțelegere moral-umană a generat o atmosferă sănătoasă în favoarea fiecăreia dintre ele. Nucleul acestei bune înțelegeri a fost poate și monitorul grupei **Nadia Bazi-liuc** (5 ani la rând monitor!). Și acest lucru vorbește despre o solidaritate reușită.

Studenta **Elena Gheorghiu** subliniază la începutul discuției noastre că munca intensă depusă în decursul celor 5 ani, studiile zilnice, elanul pe care ți-l iai în formarea profesiei și seriozitatea, reprezintă cheia succesului. La baza succesului mai stă, adăogă studenta **Xenia Palaria**, și frecvența zilnică de sută la sută. Frecvența este factorul primordial în formarea profesiei. Și dacă o lecție teoretică o poți recupera doar transcriind conspectul, apoi tocind, o lecție practică – nicidecum. Facultatea dispune de laboratoare înzestrate cu tehnică

modernă, în care studenții își desăvârșesc aptitudinile și cunoștințele obținute în cadrul cursurilor teoretice. Acolo studenții se aprofundează în domeniul proiectării artistice, proiectării ingineresti și fabricației tehnologice a îmbrăcămintei.

Rezultatele la studii luate în ansamblu pe grupă sunt mereu bune, mai sus de nota 9. Acestea au fost aprecierile auzite de către studentele acestei grupe după fiecare sesiune.

Politehnista cu... vioara

O studentă de la Conservator exersând la vioară e un lucru obișnuit. Neobișnuit este însă să vezi un student de la o facultate tehnică exersând la vioară.

Cu atât mai frumos este faptul că unii (și nu chiar puțini) studenți de la diferitele facultăți ale UTM au o cultură generală destul de dezvoltată și manifestă interes, de exemplu, pentru... vioară.

Redacția a intrat în posesia unei fotografii a absolventei anului trecut, **Diana Marcoveanu** de la FTMIA, pe care o publicăm cu plăcere. Exemplul Dianei stimulează desigur multe colege de ale ei din anii inferiori, care continuă să mai studieze la FTMIA. Stimulează – în sensul culturii generale, care întotdeauna îmbogățește spiritual omul, îi face viața mai plină.

Se va bucura desigur și profesoara, dna **Angela Gudima**, conf., dr. la FTMIA. D-sa i-a fost conducătoare de diplomă și, fără îndoială, o înțeleaptă îndrumătoare pe linia culturii generale.

Într-adevăr, frumos moment e să vezi politehnistul... cu vioară.

Fete pregătite pentru viață

specialiști cu renume. Acest lucru este recunoscut pe întreaga universitate, la noi, dar și pe plan republican, iar, ca urmare, și mai departe – pe planul de dincolo de hotare. Nivelul științifico-didactic al cadrelor didactice crește an de an, deoarece o bună parte dintre ele sunt tocmai studentele-absolvente ale acestei facultăți, acum profesoare care dețin titluri corespunzătoare și care s-au perfecționat sau au susținut titlurile prin alte țări. Tocmai aceste tinere profesoare formează acum baza facultății, prin ele se fortifică facultatea. Tinerele profesoare și-au consolidat pregătirea în centre universitare din România, Rusia, Ucraina, Italia și alte țări. Au cu ce ține piept schimbărilor perpetue și multiplelor întrebări din partea studenților dornici de a cunoaște cât mai multe.

Importă foarte mult, să fim sinceri, și aportul îndrumătorului de grupă asupra reușitei unei grupe. Studenta **Polina Lebedeva** ne mărturisește că îndrumător de grupă în primii doi ani le-a fost dna **Svetlana Salamatov**, prof. univ., dr. hab. Pe atunci li se părea o profesoară și o îndrumătoare din cale afară de exigentă, cu cerințe exagerat de mari. Cu timpul, au preluat multe din comportamentul și învățăturile dumeaei, astfel încât până în prezent au devenit apropiate sufletește. Dna **Salamatov** și azi e îndrumătoare a acestei grupe: studentele se pot adresa cu orice gen de întrebare sau problemă știind că le va ajuta

și le va înțelege. Dna **Svetlana Salamatov** este și fondatoarea primei catedre de profil – Catedra de Tehnologie și Construire a Confecțiilor în anul 1991, în baza căreia, în 1995 prin decizia Guvernului RM, a fost fondată FIU în cadrul UTM.

Pe lângă faptul că studenților de la FIU li se oferă un volum maxim de cunoștințe, unii dintre ei, mai harnici, tind să studieze mai mult frecventând și biblioteca, să se autoinstruiască în permanență. Tocmai acest gând îl subliniază studenta **Elena Georghiu** care a venit tocmai din Ucraina să facă studii. Este mulțumită și recunoscătoare profesorilor FIU. Ca și colegele sale a venit dornică de cunoștințe, iar cam la absolvire, pleacă specialist bine format, cu pregătire solidă pentru viață.

De nivelul pregătirii profesionale fetele din grupa MTCȚ-012 s-au convins recent în timpul realizării practicii de diplomă la diverse întreprinderi din Chișinău și din republică: Fabrica de Confecții din Dubăsari, Întreprinderea "Olimp", Tiraspol, SA "Artizana", SRL "Prevent Moldova", SA "Centrul de Modă", Chișinău etc.

Studentele fruntașe de la FIU sunt modelierii-constructorii, tehnologii, inginerii de mâine care vor fi încadrate cu ușurință în unitățile de producție de profil din republică și din străinătate. Sincere, fetele ne-au mărturisit că dorința lor este să susțină cu succes examenele de licență care se desfășoară chiar în aceste zile. Să mai susțină cu succes și teza de licență, după care să se încadreze cu ardoare în câmpul muncii. Unele dintre ele intenționează să-și lanseze propriile afaceri în specialitate. Toate acestea reies din buna educație, instruire și pregătire profesională pe care au obținut-o la facultate în cei 5 ani de studii și setea de a-și aplica cunoștințele în practică.

Le dorim fetelor frumoase, talentate și fruntașe de la FIU mult succes!

FAF – Filiera Anglofonă, FCIM

Există o plăcere specific-intelectuală când dicuți cu studenți deștepți și încă la anul I, un fel de „boboci” în UTM. I-am perceput astfel pe cei 24 de băieți și... numai două fete de la Filiera Anglofonă „Informatica”, FCIM, cu asistența îndrumătorului de grupă, dl **Mircea Miglei**, conf. dr.

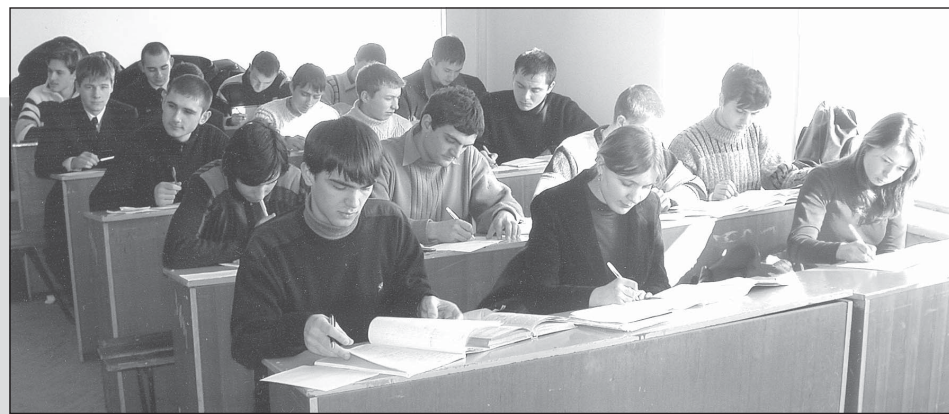
Mai întâi, surpriza plăcută pe care mi-a produs-o monitorul grupei, studenta **Eugenia Vovc**. Domnișoara caracterizează cursiv, logic grupa: toți sunt călăuziți doar de gândul permanent al studiilor, acest gând i-a coalizat și într-o foarte strânsă prietenie-colegialitate; în grupă nici nu se pune problema frecvenței la lecții, la lucrări didactice de tot felul, subînțelegându-se de la sine că un student nu poate să-și confirme numele de „student” fără condiția primordială a frecvenței regulate și conștientizate etc. Cursiv, logic și într-un stil literar corect vorbea **Eugenia Vovc**, dar la ureche îmi șoptește dl îndrumător de grupă că fetița... e de limbă rusă, limba ei maternă e rusa. Cum? Și atât de bine vorbește limba română! – m-am mirat în glas, iar **Eugenia** ne-a explicat imediat că a studiat în liceu și studiază și acum cu plăcere limba română, audiază cursuri, citește... și știe. Aflu imediat că în grupă mai sunt câțiva studenți de limbă rusă, dar și ei vorbesc cursiv română, audiază cursurile fără nici o problemă. Adevărați intelectuali, mi-am zis.

Aproape în cor studenții acestei grupe au afirmat că îi unește un interes comun. Care? Simplu, „au venit aici să învețe”. Într-adevăr e simplu, dar cu o încărcătură mare de sens social: „Au venit să învețe!”. Când auzi ase-

menea simple, dar pline de semnificație cuvinte, te bucuri în suflet pentru generația tânără, căci intuiești în ea pe viitorii buni specialiști în toate domeniile economiei și culturii, oameni care vor duce înainte destinele țării. Fără îndoială, studenții grupei date vor fi ingineri de nădejde, căci se vede de pe acum că toți învață cu note mari, deși nu pentru note, ci pentru cunoștințe ei muncesc. Dar ca să exprimăm totuși cumva nivelul de osârdie la munca de studii în grupă, trebuie să apelăm la simbolul notei – nota generală pe grupă (26 de studenți) rotește în jurul lui „8”-„9”. E un indice, precum vedeți, foarte bun.

Studenții, cum spuneam încă „boboci” la UTM, cum de-au reușit să coalizeze grupa, doar timpul e cam scurt. Domnișoara monitor zice că anume interesul fierbinte de a învăța a fost pentru fiecare, să zicem așa, „cimentul coalizant”. Și acest interes, de exemplu, la lucrările de laborator mai ales, se manifestă în ajutorul reciproc: unul înțelege mai bine aspectul „A”, altul – mai bine aspectul „B” și, uite-așa, se obține un succes general al grupei, dar și succesul personal al fiecăruia.

Găsește necesar să intre în vorbă tocmai aici și dl **Mircea Miglei**, îndrumătorul grupei date și profesor de fizică aici. D-lui spune că principalul accent educativ în permanentele sale contacte cu grupa și mai ales la orele educative este pus pe „cum merge cu învățătura”. Este principalul, este axa muncii unui student – învățătura de zi cu zi. Aici, subliniază îndrumătorul grupei, dl Miglei sunt importante două aspecte: succesul propriu-zis al fiecărui student și în fiecare zi, săptămână, lună etc., iar un al doilea aspect este încadrat în chiar acest succes, căci dacă studentul muncеște, el deja merge pe linia bună a educației, nu va avea „când” să devieze cumva de la

linia bună. Timpul îi va fi mereu ocupat și cu încetul el însuși va conștientiza că tocmai munca, învățătura este esența clădirii unui viitor solid pentru sine însuși, adică tocmai ceea ce vrea, tocmai la ceea ce vrea.

Mi-a plăcut această filozofie educativă a dlui Miglei, ea este justă și, pe cât am mai văzut și în alte grupe, la alte facultăți, precum și din cele ce se vorbesc la diferitele întruniri profesionale – Senat, Consiliu de Administrație, Consilii ale facultăților, ședințe de catedre, este o filozofie pedagogică generalizată la UTM, din care a răsarit, până la urmă, și cunoscutul deja în republică dicton – „La UTM se face carte!”, adică se muncește.

Nu e ușor, desigur, să devii inginer, dar ceea ce se face prin muncă serioasă e solid, e sigur, aduce satisfacția intelectuală și civică pe parcursul întregii vieți, dă sens, un sens onorabil, vieții însăși.

Cea mai bună educație este munca – iată ce-am auzit repetându-se în grupa „Filiera Anglofonă”, FCIM și aceasta mi-a procurat tocmai acea satisfacție intelectuală, de care aminteam mai devreme, discutând cu studenții.

Și studenții, și profesorii în această grupă formează, să zic așa, o corporație intelectua-

listă, unii cu alții înțelegându-se bine pe linia efortului comun, pe care îl așteaptă părinții acestor studenți, adică societatea noastră.

Matematica superioară e o disciplină care cere efort. Dar studenții grupei spun că le place matematica, pentru că le place metoda de predare a tânărului profesor, dl **Vioarel Bostan**. Profesorul **Vioarel Bostan** a predat un timp într-o universitate din Statele Unite, deci cunoaște bine nu numai limba engleză pentru a preda la Filiera Anglofonă, FCIM, dar și diferite metode de predare, făcând și multe comparații între studenții americani și studenții noștri.

Ascultă lecțiile de matematică, spune studenta **Vovc**, și nici nu simți cum trece timpul...

Dl **Mihail Culev**, un alt profesor aici, predă „Programarea calculatorului”. Este și dumealui foarte mult apreciat de studenți.

La fel și dl **Mihail Braga**, profesorul de filozofie. De altfel, filozofia e unica disciplină predată aici în limba română – celelalte toate se predau în limba engleză. E bine că se predau diferite ore în două limbi, e bine să știe studenții limba engleză, dar și româna numaidecât.

Tatiana CIOLACU, studentă, Filiera Francofonă "Tehnologii alimentare", FTMIA

Francophonie

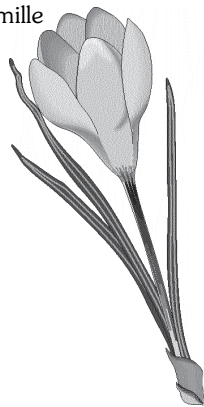
La francophonie comme une mélodie
Est née dans notre vie
Pour moi, pour toi, pour vous...
Comme la langue d'amour, pour nous

C'est à la francophonie
Que nous sommes une vraie famille
Chaque jour, peu à peu
On sait les vraies valeurs.

Quelle chance!
De connaître
Une grande beauté
Nommez le français!

La francophonie
Pour moi, pour toi, pour vous...
C'est la devise
Quelle belle surprise!

Voilà! ce qu'il y a:
Pendant la vie,
Où nous sommes amis
Avec la francophonie!

AIMER

Quel beau mot!
Si vous pouvez
Alors aimer:
Aimer les fleurs
Et votre coeur.

Aimer le soleil
Et le bleu du ciel.
Aimer la chaleur
Et la couleur.

Aimer la pluie
Comme un grand merci!
Aimer la vie
Et ton ami.

N'oublie jamais
„AIMER”
C'est la vraie beauté!

Studenti exemplari

1 a fost "Codul de conduită universitară" propus din viziunea studenților pentru studenți. Tot recent, o conferință a fost organizată și la UTM în colaborare cu Biblioteca UTM, cu susținerea morală a directoarei, dna **Zinaida Stratan**. În cadrul conferinței au fost expuse și rezultatele unui sondaj sociologic "Fenomenul corupției în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova", eveniment despre care ziarul "Mesager Universitar" a publicat un material amplu în nr. 10, decembrie, 2005.

Pentru a nu se crea impresia că studentul **Ionașcu** are preocupări mai mult extrașcolare, e de menționat faptul că el e și membru în Grupa de Elită. Or, aici nu ajunge fiecare. La sfârșitul semestrului trecut, studentul **Ionașcu** a participat și la Conferința tehnico-științifică a facultății cu referatul "Micul business în mediul rural" (conducător științific, **V. Sverdic**, doctor în economie, FIEB). Problema micului business în mediul rural îl preocupă pe studentul **Ionașcu** în mod serios. Sursă de inspirație și carte de căpătâi

În cadrul Zilelor Francofoniei în Moldova (din martie) la UTM se produc diferite manifestări culturale în caracterul tematicii respective. Sigur că la cele două Filieri Francofone (una la FTMIA, alta - la FCIM) manifestările au colorii mai pregnante. Iată că acolo s-a ajuns până la faptul că studenții (unii) pot scrie în limba franceză chiar versuri.

Bravo lor! Bravo profesorilor!
Aici publicăm două poezii ale studentei **Tatiana Ciolacu**, secondată în educația ei de dna profesoară **Veronica Levcenco**.

Fetele în sala de desen

Desenul la FIU importă. Studentele lucrează de zor la șevalete în sala de desen și coloristică pentru a găsi mai apoi soluții originale în compoziția costumului.

În cele 4 săli specializate de la FIU domină

o atmosferă calmă, este multă lumină, o temperatură confortabilă - la șevalete fetele revarsă mărinos pe hârtie talentul creației tehnice, cu fiecare zi ele devenind bune profesioniste în estetica vestimentară.

Studentul **Eugen Doina** subliniază și el munca în echipă la lucrările de laborator, fapt ce strânge rândurile grupei, iar solidaritatea pe baza muncii asigură numaidecât succesele fiecăruia și ale grupei în întregime. Limba engleză în grupă se învață nu numai pe parcursul predării disciplinelor generale, dar și ca limbă. În acest caz grupa se împarte în două subgrupe, unde în mod practic-lingvistic se ocupă intens dnele profesoare **Tărăță** și **Anishevici**.

Studenta **Liuba Rusu** este foarte mulțumită de calitatea studiilor la Filiera Anglofonă. Studenta atinge aspectul educativ în formula „fete-băieți” și spune că în grupă domină o atmosferă propice, favorabilă în acest sens. Băieții dau dovadă de cavalierism, sunt grijulii cu cele două fete, le ajută când cazul o cere. Au și o anumită galanterie, gentileță în comportamentul de fiecare zi, adică o bună educație în sensul celor „șapte ani de acasă”.

Studentul **Nicolae Cușnir** spune că studiile în grupă câștigă în calitate prin faptul că studenții sunt activi și în afara lecțiilor: la sport, TVC, distracții. El, de exemplu, are aplecare pentru șah. Se ocupă serios, are deja și titlul de „candidat în maestri”. Asta, desigur, e o preocupare solidă. Studenții-șahiști au cercul în zilele de luni, marți și miercuri în blocul Facultății de Energetică. Cât privește distracțiile, studenții grupei date ating nivelul de cultură și aici. E drept că în discuția noastră apărură divergența cu privire la „băutura admisă - berea”. Unii spuneau ce nu e admisă pentru studenți nici berea. Alții admiteau. S-a ajuns la „totul depinde de cantitate”. S-a organizat doar chiar pe teritoriul UTM toamna trecută un show-bere.

S-a constatat totuși cu satisfacție că studenții grupei date sunt departe de alcool și înțeleg ce înseamnă acesta și sub aspect de sănătate, și sub aspect de cultură.

Studentul **Grigore Diviza** a avut și el numai cuvinte de laudă pentru calitatea instruirii la Filiera Anglofonă, sugerând că, având în vedere contextul social actual, ar trebui să existe Filiera Anglofone la toate facultățile.

Studentul **Artur Movilă** își evidențiază și el înclinația spre șah - are categoria I, ceea ce e destul de serios în jocul intelectual respectiv.

Dl **Mircea Miglei**, îndrumătorul grupei depune acum eforturi susținute pentru a stabili legături cu Ambasada Marii Britanii și cea a SUA la Chișinău pentru a ridica studiile anglofone.

Studentul **Ion Gâscă** a subliniat același lucru pe care l-au evidențiat și mulți colegi ai săi - nivelul intelectual înalt al grupei, unde s-au adunat doar liceeni, iar un absolut de liceu, fără îndoială, are o pregătire bună. Iar logic, spune Ion Gâscă, cine are o pregătire intelectuală bună, în fond, are și o educație pe măsură.

Studenții Filierei Anglofone, FCIM au avut și sugestii critice. De exemplu, insuficiența manualelor în bibliotecă, în sălile de lectură. Sigur că studenții caută să estompeze lacuna prin xeroxarea materiilor necesare.

Filiera Anglofonă, FCIM, într-adevăr, îți produce o plăcere specific-intelectuală, astfel că bucuria pedagogică ce îți pătrunde în suflet mult timp după aceea persistă...

Dumitru Ionașcu - lider multilateral

Dumitru Ionașcu este student în anul IIU la FIEB, specialitatea "Managementul Firmei". Este un student exemplar: o pot confirma profesorii, colegii de facultate și mai ales notele din matricolă. **Dumitru Ionașcu** este și un bun lider. Este monitorul grupei MF-044, vicepreședinte al Comitetului Sindical, FIEB, fondator al ziarului studențesc de la facultate "Econom X", vicepreședinte al Organizației Obștești "Forța Tinerilor din Moldova" și președinte al "Consiliului Tinerilor Manageri". **Dumitru Ionașcu** este plin de energie, idei, inițiative, are o gândire profundă.

D. Ionașcu dorește atragerea în rândurile "Consiliului Tinerilor Manageri" a cât mai multor colegi de la FIEB și de la celelalte facultăți ale UTM, precum și de la alte instituții de învățământ superior din republică. Pentru ca să devii membru al "Consiliului Tinerilor Manageri", trebuie doar să-ți adresezi întrebarea "Ești tânăr?". Dacă da, ești primit cu brațele deschise. Scopul principal al Consiliului este conlucrarea studenților și participarea lor la diverse proiecte atât distractive, cât și științifice. Prin participare distractivă se are în vedere organizarea diverselor concursuri sportive. De exemplu, în timpul apropiat se preconizează organizarea unei olimpiade distractiv-sportive între studenții FIEB, UTM, Colegiul de Informatică și Drept și Facultatea de Drept, USM. La olimpiadă vor fi probe de fotbal, șah, dame, tenis de masă. Se intenționează și formarea unei echipe de mini-fotbal între profesorii acestor instituții. Sunt de amintit și activitățile întreprinse anterior: campionatul de bowling, sărbătoarea "Halowen", concursul "Balul Bobocilor" și concursul de iarnă (jocuri în aer liber și zăpadă).

Cât privește partea științifică, tinerii manageri organizează și participă la diverse conferințe tehnico-științifice. Personal **Dumitru Ionașcu** a participat la Conferința tehnico-științifică a Catedrei de Limbi Moderne cu lucrarea în limba engleză "Situația economică în Republica Moldova", care a și fost publicată în Culegerea de referate a conferinței.

Dumitru Ionașcu face parte și din Grupul de inițiativă al programului "Studentus Incoruptus" care ține de proiectul "Problema Corupției în Instituțiile de Învățământ superior din Republica Moldova" (director național de proiect, **Mircea Eșanu**, lector la USM) lansat de Colegiul Invizibil din Moldova și susținut de Fundația Soros - Moldova. În cadrul "Studentus Incoruptus" **Dumitru Ionașcu** se poate mândri cu bune realizări, bineînțeles susținute de colegi și de către decanul FIEB dl **Nicolae Țurcanu**.

În actualitate se pun problemele vieții universitare, precum și găsirea soluțiilor pentru diferitele aspecte de educație ale studenților. Recent "Studentus Incoruptus" a organizat o conferință de proporții la care au participat studenți din 10 instituții de învățământ superior din R. Moldova la care problema nr.

în acest sens sunt cele "100 de idei pentru afaceri" în 2 volume, în care sunt expuse metode clasice de business-planuri. Poate că pe viitor **Dumitru Ionașcu** își va încerca puterile în direcția creării propriului business. Deocamdată, el intenționează să absolvască facultatea, să urmeze studiile la masterat și doctorat, pentru că UTM este o instituție care oferă solide cunoștințe și o bună pregătire profesională, consideră el. Iar pentru ca o minte să fie sănătoasă, trebuie să ai și un corp sănătos, în acest semestru, **Dumitru Ionașcu** urmează și Catedra Militară a UTM.

Referindu-se la studii, Dumitru Ionașcu ne mai spune că și colegii lui sunt conștienți pentru ce au venit la facultate și toți învață bine. Iar dacă apare vreo problemă, atunci el ca monitor de grupă se străduie s-o rezolve și să meargă întotdeauna pe calea cea mai bună: colegii să frecventeze lecțiile și să nu apară restanțe.

Dumitru Ionașcu ar avea și o mică critică în ce privește procesul de studii. Atât el, cât și colegii lui și-ar dori să facă mai multă practică decât teorie. Profesionalist bun devii doar exercitând și simțind lucrurile. Bineînțeles, sunt indiscutabile și studiile teoretice de specialitate. Nu pot fi trecute cu vederea nici unele obiecte auxiliare pe lângă cele de specialitate, cum ar fi "Sociologie și psihologie economică" care li s-a predat încă în anul întâi de către dna **Nelea Sârbu**, prodecan responsabil de educație la FIEB.

În concluzie, dânsul consideră că secretul unui student bun, constă în faptul că acesta trebuie să activeze în comun cu ceilalți colegi. Respectul, ajutorul reciproc, susținerea morală din partea dascălilor și, în mod special, tenacitatea personală - acesta este rezultatul reușitei unui student și al unui lider. **Dumitru Ionașcu** este deschis și gata oricând să colaboreze cu cei care vor să-i scrie pe adresa de e-mail: manager_ftm@yahoo.com

Studenții vor măsuri împotriva corupției

Liderii Alianței studenților din Republica Moldova și ai Asociației studenților din Transnistria solicită Ministerului Educației, Tineretului și Sportului (METS) să se implice în procesul de combatere a corupției în instituțiile de învățământ superior și să elaboreze un plan concret de acțiuni privind contracararea acestui flagel.

Potrivit rezultatelor unui studiu efectuat în decembrie trecut de către cele două organizații, pe un eșantion de 1.010 studenți din 9 instituții de învățământ superior din Chișinău și Tiraspol, 90 la sută din respondenți au spus că știu de existența acestui fenomen în instituțiile lor și despre cazuri de mituire a profesorilor sau de estorcare de bani de la studenți. Peste 80 la sută din cei intervievați pretind că au informații despre profesori care cer mită. Totodată, 49 la sută din respondenți nu cunosc despre sancțiunile prevăzute în legislație pentru luare sau dare de mită, iar majoritatea dintre ei nu apelează la poliție, deoarece se tem că vor urma persecuții.

Președintele Asociației studenților din Transnistria, **Andrei Ciornei**, a precizat că în cadrul proiectului "Studenții contra corupției din instituțiile de învățământ superior", care a demarat recent, a fost lansată pentru studenți „linia fierbinte” 29-47-34, în scopul facilitării accesului la normele legale de apărare a drepturilor studenților.

Formarea continuă – un plus de calitate pentru UTM

Din partea redacției

Unde se poate duce un diriginte al șantierului de construcții, un specialist în transporturi auto etc. să se recicleze la un nivel modern. Să aștepte ce este nou-european în tehnologia sectorului său de producție, dacă nu la Universitatea Tehnică?

Dacă spunem și, pe drept, că UTM este unica instituție de învățământ superior tehnic din Moldova, înseamnă că toți, absolut toți specialiștii din diferitele ramuri industriale pot și trebuie să vină la reciclare, așa cum prevede legea, din 4 în 4 ani, anume la UTM.

La UTM, dar nu la nisaiva firme nelicentiate, care nu au și nu pot avea calitatea corespunzătoare pentru activitate didactico-tehnică de nivel universitar, dar care, din păcate, se apucă de așa ceva, pentru că aici e vorba de bani...

Centrul discuțiilor la ședința lunară a Senatului UTM din 22 noiembrie 2005, a fost axat anume pe acest subiect, pentru că în ordinea de zi figura un punct foarte actual: „Cu privire la formarea continuă a personalului din economia națională la FCGC și FUA (raportori: decanii V. Toporeț, conf., dr., și N. Grozavu, conf., dr.).

La aceste două facultăți aspectul formării continue, al reciclării, perfecționării cadrelor din domeniile construcțiilor, urbanisticii și arhitecturii se află în dezvoltare și ca arie de cuprindere a contingentelor de specialiști, și ca profunzime de calitate.

La FCGC se realizează perfecționarea specialiștilor în asemenea sfere ca: „Tehnologia prelucrării lemnului”, „Exploatarea minierei”, „Elaborarea devizelor prin metoda de resurse” etc.

La FUA își perfecționează specialitatea multe persoane din asemenea domenii, cum ar fi: „Alimentări cu căldură și gaze, ventilație/proiectarea și exploatarea rețelelor și instalațiilor de gaze naturale și gaze lichefiate”, „Sudura țevilor din polietilenă”, „Alimentări cu apă, canalizare”, „Auditul energetic în construcții” etc.

Senatul a apreciat cu notă mare activitatea facultăților conduse de dnii Victor Toporeț și Nistor Grozavu. Pentru ca cititorul să se convingă de această apreciere, publicăm aici textul Hotărârii Senatului UTM din 22 noiembrie 2005.

HOTĂRÂREA

Senatului U.T.M.
din 22 noiembrie 2005

Cu privire la formarea continuă a personalului din economia națională la FCGC și FUA

În baza raportului prezentat de decanul F.C.G.C. conf. univ. dr. V. Toporeț și decanul FUA conf. univ. dr. N. Grozavu, Senatul constată, că la facultățile de **Cadastru, Geodezie și Construcții și Urbanism și Arhitectura** în domeniul perfecționării, reciclării și recalificării specialiștilor din economia națională s-au întreprins măsuri, diversificate prin activități concrete, care au influențat pozitiv asigurarea exigențelor, determinate de Codul Muncii al RM privind formarea profesională continuă, adoptat de Parlament prin Legea nr. 154-XV din 28.03.2000, de Hotărârea Guvernului RM nr. 1224 din 09.11.2004 „Cu privire la organizarea formării profesionale continue” și de prevederile Procesului de la Bologna privind formarea profesională continuă a specialiștilor.

Activitatea de perfecționare și recalificare a specialiștilor din economia națională la FCGC și FUA a fost desfășurată în corespundere cu prevederile Statutului Centrului de Perfecționare și Reciclare a Cadrelor (CPRC) al UTM, domeniile de perfecționare fiind determinate de solicitările agenților economici și de competențele profesionale ale colectivelor (catedrelor) facultăților nominalizate. Astfel, pe parcursul anului 2005 la FCGC au fost desfășurate activități de perfecționare a specialiștilor din domeniile:

- „**Tehnologia Prelucrării Lemnului**” – 18 persoane, cu durata cursurilor de 140 de ore (beneficiar – întreprinderile de producere a mobilierului „Confort” și „Anturaj – Nou”);
- „**Exploatarea Minierei**” – 36 de persoane, cu durata cursurilor de 840 de ore (beneficiar – întreprinderile specializate din domeniul mineritului);
- „**Elaborarea devizelor prin metoda de resurse**” – 95 de persoane, dintre care: 12 persoane cu durata cursurilor de 20 de ore și 16 persoane cu durata cursurilor de 32 de ore (beneficiar – întreprinderile de construcții); 67 persoane cu durata cursurilor de 32 de ore (beneficiar – „MOLDTELECOM”).

În contextul procesului de reformare a învățământului superior formarea profesională continuă reprezintă un aspect de o importanță deosebită la UTM. Asta deoarece prin formarea continuă avem posibilitatea de a asigura mentenanța profesională a personalului principal universitar – ex-absolventul – actualul inginer.

Fiind creat în 1994, Centrul de Perfecționare și Recalificare a Cadrelor (CPRC) a asigurat perfecționarea a peste 12000 de specialiști din economia națională. Pe parcursul anilor CPRC, sub conducerea eficientă a dlui Valentin Amariei, prorector, conf., dr. și-a diversificat domeniile de activitate și structura funcțională. Au fost create deja Centre specializate de formare continuă la FUA – Școala Design, Centru Specializat de Formare, Certificare a personalului în sudarea țevilor de polietilenă (Catedra ACGV). În prezent în cadrul CPRC, pe baza fostului Centru Moldo-Britanic de Reconversiune profesională a militarilor, la FCGC a fost creat Centrul specializat de Formare Continuă în domeniul construcțiilor.

Sperăm că aceste exemple remarcabile vor fi preluate și de alte facultăți și catedre. Datorită faptului că cursurile de perfecționare din domeniul „Elaborării devizelor prin metoda de resurse” sunt foarte solicitate de agenții economici și ținând cont de posibilitățile reale ale facultății, au fost formate grupe de cursanți și înscrise în orarul activităților de perfecționare, inclusiv în luna ianuarie 2006.

La Senat

La Facultatea de Urbanism și Arhitectură s-au perfecționat specialiști din următoarele domenii:

- „**Alimentări cu Căldură și Gaze, Ventilație**” (proiectarea și exploatarea rețelor și instalațiilor de gaze naturale și lichefiate) – 102 persoane, cu durata cursurilor de 140 de ore (beneficiari – întreprinderile de gazificare din RM);
- „**Sudura țevilor din polietilenă**” – 30 de persoane, cu durata cursurilor de 140 de ore (beneficiari – întreprinderile de gazificare și alimentare cu apă din republică);
- „**Alimentări cu Căldură și Gaze, Ventilație**” – 31 de specialiști cu o a doua specialitate, cu durata cursurilor 3 ani;
- „**Alimentări cu Apă și Canalizare**” – 20 de specialiști, cu durata studiilor de 72 de ore;
- **Auditul energetic în construcții** – 15 persoane (profesori și studenți ai FUA);
- **Școala de design** – 25 de specialiști, cu durata studiilor de 1 an.

La momentul actual la Facultatea de Urbanism și Arhitectură își fac studiile 43 de studenți (în 3 grupe academice) și 55 de studenți în grupe obișnuite la a doua specialitate.

În baza celor nominalizate, Consiliile FCGC și FUA au acordat o atenție corespunzătoare activităților ce țin de organizarea și desfășurarea perfecționării și recalificării specialiștilor din economia națională, ținând cont de rolul important al cadrelor didactice (facultății) în formarea profesională continuă, diminuarea și lichidarea deficiențelor de instruire și pregătire practică, recalificarea specialiștilor în vederea integrării active pe piața muncii, dezvoltarea competențelor și abilităților profesionale, adaptarea lor la condițiile social-economice și, nu în ultimul rând, posibilitatea ameliorării bazei materiale a facultății.

La ședințele Consiliilor facultății au fost examinate și aprobate planurile și programele de perfecționare. În baza studiului din domeniile ce țin de profilul specialiștilor FCGC și FUA, au fost determinate direcțiile prioritare de formare profesională continuă a specialiștilor, determinate de necesitatea perfecționării specialiștilor din domeniul construcțiilor. În scopul realizării acestor premise, la FCGC au fost elaborate planurile de perfecționare și programele de învățământ pentru următoarele categorii de specialiști: **diriginți de șantier, responsabili tehnici, proiectanți, verificali de proiecte**. La FUA au fost elaborate și coordonate cu agenții economici planurile și programele de formare profesională continuă a specialiștilor cu studii superioare cu durata studiilor de peste 1000 de ore, care vor finaliza cu eliberarea diplomelor de

calificare suplimentară și recalificare cu admitere în baza studiilor superioare de profil ingineresc. Totodată, unele domenii de instruire actualmente sunt limitate la nivelul studiilor universitare. Specialiștii din economia națională sunt slab încadrați în procesul de formare profesională continuă, ceea ce se soldează cu

consecințe negative asupra calității lucrărilor, produselor finite și a diferitelor tipuri de construcții. Rămâne în urmă baza legislativă de formare continuă în unele ramuri ale economiei naționale.

În baza examinării informației prezentate de decanul FCGC conf. univ., dr. V. Toporeț și de decanul FUA conf. univ., dr. N. Grozavu,

SENATUL HOTĂRĂȘTE:

1. Activitatea de formare profesională continuă a specialiștilor din economia națională la facultățile de Cadastru, Geodezie și Construcții și Urbanism și Arhitectura se desfășoară în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, Statutului CPRC al UTM, prevederile Procesului de la Bologna privind formarea profesională continuă a specialiștilor și Acordurile bilaterale de colaborare cu agenții economici și poate fi considerată drept **satisfăcătoare**;

2. A constata necesitatea extinderii domeniilor și formelor de formare profesională continuă a specialiștilor în limita domeniilor de instruire din cadrul tuturor facultăților UTM;

3. A întreprinde măsuri adecvate de încadrare în procesul de formare profesională continuă a specialiștilor de calificare înaltă din economia națională în calitate de formatori;

4. În scopul optimizării activităților de organizare și desfășurare a proceselor de perfecționare și recalificare a specialiștilor, de a institui în cadrul facultăților **Centre Specializate de Formare Profesională Continuă**;

5. A examina și a aproba modificări în statutul CPRC în vederea delimitării activităților efectuate de CPRC și, respectiv, de Centrele Specializate de Formare Profesională Continuă din cadrul facultăților;

6. A aproba statutul Centrului de cercetare și proiectare „**Energoaudit**” din cadrul **Catedrei ACGV**, Facultatea Urbanism și Arhitectură;

7. La alegerea cadrelor didactice prin concurs se vor lua în considerație rezultatele perfecționării cadrelor didactice, stagiile la întreprinderi și participarea lor la formarea profesională continuă a personalului din economia națională în conformitate cu „Regulamentul cu privire la formarea continuă a cadrelor didactice ale UTM”, aprobat la ședința Senatului din 22.06.2004.

8. CPRC sistematic va organiza întâlniri la facultăți cu șefii de catedre și cadrele didactice pentru explicarea necesităților participării în formarea profesională continuă a personalului din economia națională ca element

al reformării învățământului superior în conformitate cu principiile pro Bologna.

9. Controlul privind realizarea acestei hotărâri se impune prorectorului UTM, directorului Centrului de Perfecționare și Recalificare a Cadrelor al UTM conf. univ., dr. V. Amariei.

I. Bostan

președinte al Senatului UTM,
acad. al AȘRM, prof. univ.

I. Drobenco

secretar științific al Senatului UTM,
conf. univ., dr.

Subiectul formării continue a suscitat discuții și critici. Dl Valentin Amariei, prorector, a subliniat importanța formării continue pe parcursul întregii vieți. Este o realitate europeană. În Occident orice specialist periodic, la 2-3 ani, trece perfecționarea. Acest lucru e logic, deoarece schimbările în tehnologii, în economie în general sunt foarte dinamice și specialistul trebuie să le cunoască. Faptul se resimte și la noi, deci rolul UTM ca fiind unicul centru universitar tehnic în republică devine acum foarte vizibil.

Rectorul UTM dl Ion Bostan a expus criticii facultățile care nu dezvoltă sectorul formării continue, nu formează centre pentru perfecționarea cadrelor din industrie, din economia națională. Acest sector al formării continue trebuie să cadă în responsabilitatea catedrelor, acestea trebuie să mențină legături strânse cu producția. De exemplu, catedra ACGV de la FUA conlucrează continuu cu întreprinderea „Moldova-Gaz” și astfel nu numai că poate modela instruirea studenților în conformitate cu cerințele producție, dar mereu perfecționează și pregătirea specialiștilor sectorului dat, având pentru această muncă și beneficiile respective pentru a moderniza infrastructura catedrei însăși. Catedra ACGV a creat Centrul „Energoaudit”, care demonstrează multe aspecte pozitive pe linia formării continue.

Exemplul acestei catedre trebuie preluat cu fermitate de cât mai multe catedre de la toate cele 10 facultăți. Această activitate va contribui la lichidarea primitivismului răspândit în domeniul dat de către tot felul de firme amatoare, va îmbunătăți esențial perfecționarea cadrelor, concomitent va aduce și fonduri pentru ca UTM să-și poată reinnoi mereu parcul de echipamente tehnice, să-și modernizeze infrastructura în general.

Rectorul a amintit și problema demografică din Moldova, fapt ce va diminua de la an la an admiterile studenților. Prin urmare, profilul formării continue va trebui să devină mai accentuat la UTM, ca o compensare a scăderii numărului de studenți.

În sfârșit, formarea continuă, a mai subliniat rectorul, ridică neapărat calitatea procesului didactic în general pe toată universitatea. Faptul se explică prin mobilizarea sporită a profesorului atunci când predă în fața grupelor de specialiști veniți din producție la formarea continuă. Doar unui specialist care lucrează zi de zi în producție va trebui să-i vorbești foarte convingător – cunoscător despre felul cum ar trebui modernizată secția, linia, aparatura etc., deoarece și el, specialistul-audient al cursurilor de perfecționare, cunoaște la concret multe aspecte ale producției și are și el unele idei de modernizare etc.

Un punct sensibil îl constituie diferențierea de plată pentru facultăți-profesori. Rectorul a subliniat că e logic ca între facultăți să fie diferențiată plata muncii, în corespundere cu aportul adus pe linia cursurilor de reciclare, perfecționare a cadrelor din economia națională. Vor avea prioritate asemenea facultăți, cum ar fi, de exemplu, FCGC și FUA, care au înregistrat succese solide în acest sens, deoarece se știe că formarea continuă aduce și bani la universitate, cursurile organizându-se contra plată.

Formarea continuă plus cercetarea științifică sunt indicii care se iau în considerație la acordarea titlurilor de „profesor universitar” și „conferențiar universitar” în tot Occidentul. La noi pentru acești indici se vor plăti suplimente la salarii.

Senatul a poruncit dlui V. Amariei, prorector pentru formarea continuă, să organizeze o adunare cu șefii catedrelor de specialitate, pentru a elucida toate aspectele acestui sector de activitate al UTM, devenit acum deosebit de important – formarea continuă a cadrelor din economia națională.

La Centrul de Perfecționare și Recalificare a cadrelor (CPRC) al UTM

Pe 18 februarie a.c., zi de sâmbătă, la Centrul de Perfecționare și Recalificare a cadrelor din cadrul UTM (cu sediul în blocul 6, campusul „Râșcani”), a început o serie de seminare cu managerii (directori, directori-adjuncți) pentru educație de la școlile de meserii din Moldova. Planul-cadru pentru seminare cu această categorie de manageri este coordonat cu Ministerul Educației, Tineretului și Sportului, fiind prevăzut pentru 2 mari compartimente a câte 72 de ore. Primul compartiment prevede formarea continuă psiho-pedagogică. Foarte necesară formare, deoarece, se știe, nu toți profesorii care predau în instituții de educație de profil nepedagogic (școli de meserii, universitățile agrare, tehnice, economice etc.) nu au o pregătire specific pedagogică. **De altfel, această observație se referă și la UTM, deci formarea psiho-pedagogică va fi binevenită și pentru multe cadre didactice, mai ales cele tinere, din cadrul facultăților UTM.**

Seminarul despre care relatăm a fost condus cu multă profunzime profesională de către dna **Maria Vasiliev**, șefa Catedrei de Pedagogie a Universității din Tiraspol cu sediul la Chișinău.

Tema seminarului a fost „**Caracteristicile managementului-educație eficient**”. La finele unui asemenea seminar managerii pentru educație au știut/putut să identifice trăsăturile curriculumului centrat pe necesitățile celui care învață (elevului); să delimiteze caracteristicile unui management eficient; să evidențieze deprinderile principale necesare a fi cultivate la elevii (și la profesori totodată), care pot asigura eficiența în comunicare/relații. Sigur că întreaga muncă școlară este un proces. El se și numește „proces didactic”. Dar orice proces trebuie condus cumva, orientat pe o cale sau alta. Acum, în terminologia contemporană, conducerea procesului este numită „management”, iar cei care conduc – „manageri”. Deci seminarul dat a avut drept scop să învețe managerii școlilor de meserii cum să obțină în activitatea lor permanentă un management educațional (de instruire a elevilor) mai eficient.

De ce oare e nevoie, dacă ne gândim mai bine, să căutăm o mai mare eficiență a managementului educațional? Doar până mai ieri, în vechea școală sovietică, se organizau la fel de multe perfecționări privind eficiența procesului de instruire, cum se spunea în terminologia de atunci? Este necesar, deoarece dirijarea procesului de instruire (managementului educațional, cum ar fi acum) ieri era bazată pe dicitatul învățătorului (instruire autoritaristă). Învățătorul spune (ceva) și elevul (discipolul) trebuie să asculte fără să crâcnească. Nu se lua nicidecum în seamă faptul, dacă elevul are sau nu interes pentru a învăța cele

Seminar: manageri pentru educație din școlile de meserii

ce i se spuneau. „Taci și ascultă, memorează și reproduce tot ce ți-am spus” – cam acesta era principiul unui asemenea management educațional. De fapt, acest principiu a existat și până la perioada sovietică, am putea spune de secole în învățământul multor țări. El deci a intrat adânc în obișnuința pedagogică a multor generații de profesori/învățători și, prin urmare, din inerție se aplică și în zilele noastre.

Or, între timp, pedagogia-psiologia școlară a progresat, astfel că azi se pune problema altfel, radical altfel. Între pedagog și elev tre-

buie să existe dialog, un dialog de cointerese: elevul să fie interesat (motivată) să învețe, iar pedagogul să fie interesat și el în același timp în autostimularea capacităților (măiestriei) sale de a fi capabil să-l poată învăța (interesul) pe elev. Aceasta nu mai este o pedagogie autoritaristă (de dicitură a pedagogului), ci o **pedagogie de colaborare** între pedagog și elev. În terminologia de piață care ne domină gândirea de azi am putea zice că pedagogul este un „prestator de servicii” (servicii de învățare a ceva), iar elevul (inclusiv studentul – în școala superioară) este un „client”, care dorește să „cumpere” aceste servicii. Aici se înțelege de la sine că numai... interesul poartă fesul. Dar cum să stimulezi interesul elevului de a învăța? Cum? Aici e și momentul să subliniem că foarte mult depinde de gradul de **pedagogizare... a pedagogului**. Vorba e de măiestrie pedagogică. E vorba de... management educațional eficient.

Dna Maria Vasiliev, conf. dr., în calitate de șefă a unei catedre specializate în pedagogie, sigur că știe în profunzime subiectul „**Cum?**” (**metoda – metodele – metodologia!**). D-și a condus seminarul acestei zile de sâmbătă, 18 februarie, de la ora 9.00 până la 15.30 într-un mod foarte original, practic și deci eficient. Dânsa nu a stat să enumere de la catedră adevăruri, enunțuri, teze bune, juste, care mai mult sau mai puțin sunt cunoscute în pedagogia generală. Dacă ar fi procedat în stil „lecție – ascultători”, dânsa însăși

ar fi demonstrat un management educațional fără eficiență. Căci pedagogii la seminar s-ar fi plictisit repede, atenția lor nu ar mai fi fost activă ca să „prindă ceva” și chiar dacă „ar fi tăcut cuminți”, interesul lor pentru „a învăța” nu ar fi fost stimulat câtuși de puțin.

Dna șef de catedră din primul minut i-a pus pe cei prezenți în **exerciții real-pedagogice, i-a „făcut elevi” pe domniile directorii și vicidirectorii de școli**, învățându-i cum să se prezinte („Eu sunt cutare și cutare”) și să-și expună scopul („Ce dorință mare urmăresc în activitate”); le-a dat niște cartonașe tăiate măiestrit pentru a forma „un pătrat”; le-a oferit diferite teste cu întrebări privind aspecte din personalitatea omului (activ sau pasiv) etc., etc. Într-un cuvânt, seminariștii-managerii educaționali au lucrat în sudoarea frunții, cum s-ar spune, pentru a simți „pe pielea proprie” **cum e să... fii elev în banca școlară**. Și nu lucrau individual, ci

neapărat în grupuri, căci **omul nici în societate nu „ trăiește de unul singur”**, ci nu-maidecât în **corelaționare** (și acesta e un cuvânt nou în pedagogia nouă) cu alți oameni – căsătoria fiind chiar cel mai elocvent și generalizator exemplu pentru toți.

O zi-seminar plină de **exerciții pe tema „a fi elev”** și neapărat cu exteriorizarea propriilor simțiri ale domnilor manageri de școli, fără îndoială, a dat roade îmbelșugate. Căci una e să spui o teză pedagogică despre stimularea interesului elevului pentru a învăța și alta e să vezi tu însuși, în calitate de pedagog, dacă această teză pedagogică îți stimulează interesul pentru a învăța.

Și totuși! Și totuși unii dintre domniile directori-seminariști cădeau uneori în „pesimism”, plângându-se că salariile sunt mici și nu prea stimulează interesul unor învățători de a lucra cu atâta măiestrie ce ar stimula interesul elevilor.

Este interesant că aici discuțiile au ajuns tocmai unde trebuia: **la cuvântul „fericire”**. Da, fericirea e o noțiune cu multe aspecte, dar fericire trebuie să existe și în profesie. Dacă mergi în fiecare zi la lucru nu cu gândul la profesie, nu cu plăcerea de profesia pe care doar tu însuși ți-ai ales-o și te afli, te vei afla în viitor în ea toată viața, înseamnă că tu mergi zilnic la... muncă silnică, ești cu totul **nefericit în profesie**. Prin urmare, trebuie **să fii conștient în profesie**, să pășești zilnic spre locul tău de lucru – școala, cu plăcerea de „a plămădi” oameni, adică să-ți iubești profesia cu adevărat, într-un fel cu religiozitate, indiferent de cum este ea plătită azi și aici. Sigur că salariul importă, el e mic astăzi, dar acest aspect **nu trebuie să te facă „nefericit în profesie”**. Salariul este un cu totul alt aspect, paralel cu „fericirea în profesie”. Luptă pentru salariu în altă sferă – în sindicat, partide politice, debateri parlamentare etc. Dar **profesia să ți-o iubești cu devotament** și în munca cu copiii să fii fericit, să lucrezi creator, singur simțind plăcerea vieții de a fi învățător, de **a-ți câștiga stima, mai întâi, față de tine însuși și, implicit, desigur stima părinților, apoi a viitorilor părinți care urmează să devină chiar acești copii de azi**.

Altfel îți faci tu însuși viața grea, nefericită că muncești într-o profesie pe care de fapt n-o iubești și mereu **te gândești nu la ea, la profesie, ci la salariul-recompensă pentru ea**.

Da, discuția la seminar cu finalul „fericirii în profesie” a adus un suflu nou, puternic în fluența gândirii multora. Și tocmai prin asemenea ecuații de gândire sunt valoroase asemenea seminare, iar acest seminar la sigur a avut multe scipiri de valoare.

Putem deci felicita Centrul de Perfecționare și Recalificare a Cadrelor din cadrul UTM cu prilejul performanței de a găsi asemenea lectori care să aducă sporul de calitate pe care îl dorim, mai cu seamă, acum, când ni se deschide o ușă europeană – Procesul Bologna.

Conferință studențească **Ecologie și biogeochimie**

În luna decembrie 2005, la Facultatea de Urbanism și Arhitectură, a avut loc Conferința științifico-tehnică studențească pe probleme de ecologie și biogeochimie. Conferința a fost organizată în cadrul **Catedrei „Ecotehnie, Management Ecologic și Inginerie a Apelor UNESCO – Cousteau”** (șeful catedrei, dl **Sergiu Calos**, conf. univ., dr.).

La lucrările conferinței au participat peste 60 de studenți și profesori, conducătorii științifici ai referenților. Majoritatea referatelor au fost pregătite și expuse de către studenții anilor 3-5 de la FUA. Au susținut referate și o parte dintre masteranzii, doctoranzii și lectorii de la Catedra „EMEIA”. Fiecărui participant i s-a oferit câte o mapă cu materialele conferinței. Este important acest fapt, deoarece materialele oferite prezintă interes pentru specialiștii din domeniul ecologiei, biogeochimiei, protecției mediului înconjurător, doctoranzi, lectori și îndeosebi pentru studenții. Către conferință a fost publicată și culegerea de materiale în care sunt ogândite problemele ecologiei, biogeochimiei și sănătății populației, legate direct de poluarea mediului înconjurător. În culegere sunt incluse materiale științifico-practice cu referință la ecologia și biogeochimia metalelor grele intrate în circuitele naturale (Plumb, Cadmiu, Stronțiu, Crom, Aluminiu, etc.). De asemenea, sunt descrise reacțiile omului, animalelor și al plantelor la carența sau surplusul elementelor chimice în ecosistemele naturale.

E de menționat că în unele referate sunt expuse materiale științifice originale. De exemplu, în referatul **„Circuitul biogeochimic al iodului”**, a fost descrisă pentru prima dată schema circuitului elementului chimic menționat. La fel, s-a atras o atenție deosebită asupra importanței iodului în metabolismul normal al organismului omului.

Un interes deosebit a trezit și referatul prezentat de **Daniela Dolganiuc**, inginer, absolventă a promoției 2005 **„Circuitul biogeochimic al cadmiului”** care atenționează că acest metal greu este considerat unul dintre cei mai periculoși poluanți ai mediului ambiant. Merita a fi menționate și referatele studenților **Maria Marian**, anul patru, **„Poluarea atmosferei și sănătatea populației”**, care informează că asigurarea calității aerului atmosferic, reducerea poluării cu oxizii de fosfor și azot, cu oxidanți fotochimici și substanțe organice volatile etc., se încadrează în viziunea Comisiei pentru mediu a Uniunii Europene, orientată către satisfacerea exigențelor dezvoltării durabile; **Mariana Curiș**, anul cinci, **„Despre bentos și perifeton”**. Prin organismele bentonice se au în vedere acele plante a căror viață se desfășoară strâns legată de suportul solid, rocă sau sediment, deci al zonei de fund, iar unele forme, mai ales animale, nu trăiesc întreg ciclul biologic în zona bentonică. Referatul prezintă colectarea și mai ales modelarea experimentală a bentosului și perifetonului care explică în mare măsură faptul că, până în prezent, biologia organismelor bentonice și perifetonice este puțin cunoscută sub raport ecologo-fiziologic. De altfel, nici inventarierea faunei bentonice și perifetonice nu este completă și în fiecare an se descriu sute de noi specii și genuri încă necunoscute. **Sofia Neagu**, studentă în anul patru, în referatul **„Acțiunea omului asupra mediului înconjurător”** atenționează asupra influenței negative a omului asupra mediului înconjurător. Totuși, este un factor pozitiv, că omul a înțeles că face și el parte din natură, că Terra și resursele ei sunt limitate, că această planetă funcționează ca un sistem și că dereglările

Știri de la facultăți

FIU. Dna Siroș scrie pentru studenți

Dna **Nionila Siroș**, lector superior la Catedra „Tehnologia confecțiilor din țesături și tricouturi”, predă studenților (majoritatea absolută – fete, deci „studentelor”) disciplina **„Studiul materialelor textile”**. Dar s-a văzut nevoită de împrejurări să-și scrie

ceea ce predă în cărți, broșuri, îndrumare, căci studentului i-ar fi destul de dificil să învețe materia doar pe baza conspectelor. Și iată acum, recent, dna Siroș a pus pe banca studenților două cărți foarte necesare și bine lucrate: **„Îndrumar pentru lucrări de laborator”** în subiectul „Studierea procesului tehnologic de filare, țesere și producere a textilelor nețesute” și **„Ciclu de prelegeri, vol. I”**.

Valoarea cărților, broșurilor, îndrumarelor, ciclurilor de prelegeri scrise de un profesor, în cazul republicii noastre, este deosebit de mare, deoarece la noi nu au existat tradiții în diferitele meserii inginerești, iar, pe de altă parte, cărțile pe care am putut să le consultăm au fost de limbă rusă. Așa dictau condițiile în care ne-am aflat o perioadă mare de timp – în ex-URSS.

Dna Siroș a depus desigur un efort însemnat pe ogrul terminologic-lingvistic, căci orice meserie poate ajunge la înălțimi și cu perfecționarea permanentă a expunerii terminologice, căci în fond aceasta înseamnă perfecționarea... gândirii profesionale. O felicităm deci pe dna Nionila Siroș cu ocazia publicării unor noi lucrări, subînțelegând și mulțumirea lăuntrică a studenților, și neostoirea profesoarei lor de a scrie în continuare și alte lucrări.

Iacob Bumbu,
prof. univ., dr. hab., FUA

Aniversări

Ion Samusi – 80

Noi toți, studenți, masteranzi, doctoranzi, profesori, colaboratori de la Universitatea Tehnică a Moldovei, avem fericitul prilej de a-i adresa venerabilului profesor, Domniei sale **Ion Samusi**, cuvinte de felicitare cu ocazia bărbătescului jubileu. Publicăm în același context jubiliar Adresarea dlui **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician al Academiei de Științe din

Moldova, rostită la ședința solemnă a Catedrei de Fizică, unde-și desfășoară prodi-gioasa activitate profesorul omagiat **Ion Samusi**.

Onorate,
dle Profesor
Ion Samusi!

Cu deosebită plăcere și respect Vă felicităm cu ocazia frumosului jubileu, dorindu-Vă sănătate, succese în toate, mari și multiple realizări în continuare.

Astăzi, stimate dle Profesor, întreg colectivul universității noastre Vă exprimă imensa recunoștință pentru tot ce ați reușit să faceți pentru Universitatea Tehnică. Fiind la bazele fondării universității, Dvs. ați făcut totul ca UTM astăzi să fie cea mai performantă instituție de pregătire a cadrelor ingineresti.

41 ani de activitate la Universitatea Tehnică, 17 ani în postul de șef de catedră, 13 ani în postură de decan al Facultății de Electrofizică, 12 ani în calitate de prim-prorector – o viață pusă pe Altarul Învățământului Superior Ingineresc din Republica Moldova.

Peste 200 de lucrări științifico-didactice, 3 doctori în științe pregătiți, sute și mii de ingineri, care au sorbit cunoștințe din generosul izvor numit Omul și Profesorul **Ion Samusi**.

Meritele Dvs. au fost apreciate cu multiple Diplome de Onoare, cu Ordine și Medalii guvernamentale, dar și cu recunoștința tuturor absolvenților și profesorilor Universității Tehnice, care astăzi își scot căciula la auzul numelui Dvs., dle Profesor.

Știri de la facultăți

FIEB. „Eficiența investiției” – lucrare de Ion Albu

Dl **Ion Albu**, lect. super., prodecan FIEB, a dat publicității recent, cu marca “Editura CEP USM” un manual în 350 de exemplare “Eficiența investiției”. Acest curs este conform programei analitice și este deja introdus ca disciplină de predare în anii doi-trei. Conține un bogat material ingineresc-economic (teorie, formule, scheme, diagrame, grafice) expus pe 140 de pagini. Este destinat studenților, precum și specialiștilor din domeniu.

La această lucrare foarte necesară și-au adus contribuția și coautorii **Svetlana Albu**, lect. super., șeful Catedrei “Evaluarea Imobili-

lui, Economie și Management”, FCGC, UTM; **Valeriu Capsăzu**, conf. univ., doctor, șeful Catedrei “Teorie Economică” la Universitatea de Stat din Moldova. Dl Albu este deja la al treilea manual. E de menționat că în curând manualul va fi reeditat și la UTM încât va apărea și cu marca “Universitatea Tehnică a Moldovei”, în varianta redactată și bineînțeles cu specific tehnico-ingineresc.

Dl Albu ne-a mai informat că în prezent lucrează asupra elaborării unui al patrulea manual “Evaluarea întreprinderii” (coautor Svetlana Albu).

Ne bucurăm pentru interesul profesional al dlui I. Albu și îi dorim succese în aria profesională.

FUA. Teză de doctor susținută la București

Dl **Nistor Grozavu**, conf. univ., dr., decanul FUA, ne-a mărturisit că la începutul lunii februarie a.c. a participat în calitate de membru referent în Comisia de susținere a tezei de doctor a dnei **Iuliana Boiu**, absolventă a FUA, specialitatea “Urbanism și amenajarea teritoriului”. Dânsa a urmat studiile la masterat și doctorat la Catedra Construcții Arhitectonice la Universitatea Tehnică de Construcții din București unde a și susținut teza de doctor.

Teza “Construcții specifice la activitățile de renovare urbană din Republica Moldova”, conducător științific dl **Mihai Voiculescu**, decanul Facultății Construcții Civile, Industriale și Agricole al UTC, București, a fost apreciată cu notă maximă. Lucrarea s-a bazat pe un bogat volum de studii și aplicații în teren. Autoarea s-a referit în mod special la municipiul Chișinău, la procedurile și metodele necesare la elaborarea proiectelor blocurilor locative, precum și la necesitatea utilizării sistemelor geografice informaționale la adoptarea sistemelor urbanistice.

Din delegația UTM, la susținerea tezei doctorandei **Iu. Boiu**, au mai făcut parte: dnl **Nicolae Ciobanu**, conf. univ., dr., șeful Catedrei Construcții Arhitectonice, FUA; **Alexandrina Dumitrașcu**, lect. super., Catedra CA și **Pavel Spănu**, prorector, Serviciul Administrativ și Construcții Capitale.

FIMCM. Grant nou la... organiști

După cum ne-a informat dl **Valeriu Dulgheru**, șeful Catedrei “Teoria Mecanismelor și Organe de mașini”, conf., dr. hab., cadrele didactice de la această catedră, care, precum se știe, muncesc, permisă să-mi fie aprecierea, entuziastic nu numai pe ogorul didactic în aule cu masele studențești, dar și pe ogorul cercetărilor științifice, au câștigat, prin concurs desigur, un nou grant internațional.

Este vorba de grantul cu tema “Conversivitatea energiei cinetice regenerabile a apei: sinteza, modelarea teoretică și evaluarea experimentală”.

Grantul a fost câștigat în Elveția, și anume în cadrul unui program denumit “SCOPES”, descifrat în traducere “Cooperare științifică între Europa de Est și Elveția”, emis și finanțat de Fundația Națională Elvețiană pentru Cercetări Științifice. Grantul este planificat pentru 3 ani, iar devizul de cheltuieli, inclusiv procurarea de echipament tehnic, care, după finalizarea cercetărilor rămâne spre modernizarea laboratoarelor UTM, este finanțat cu 70 de mii de franci elvețieni.

Partenerii grantului sunt: Institutul Elvețian Federal Tehnologic din Zürich – coordonator profesorul **Gheorghe Adrian**; Universitatea tehnică a Moldovei – coordonator **Ion Bostan**, academician.

Grantul se va termina cu realizarea unui prototip experimental al unei minihidrocentrale cu rotor cu palete profil hidrodinamic.

Catedra dată, se știe, nu este primul său grant internațional câștigat în concursuri și ne poate demonstra că pe această cale, despre care vorbim permanent, putem ridica încontinuu dotarea infrastructurală a compartimentului „cercetări științifice”.

Metodista

Avem plăcuta ocazie de a menționa aici și munca fără preget de zi cu zi a unui om poate nu chiar atât de „afișabil”, dar care de fapt are un rol-cheie în bunul mers al facultății. Este vorba de postul metodistului la facultate.

Dna **Nadejda Murzacov** este metodistă la FIU. Prin mâinile sale trec toate documentele, dosarele, listele de examinări, de reușită ale sutelor... și acum peste 1600 de studenți. Prin ochii săi trece și personal fiecare student. Putem să ne imaginăm câtă migală cere această muncă care nu admite să se producă nici cea mai mică eroare ce ar putea provoca chiar și... lacrimi.

Dar la metodista dna Nadejda Murzacov totul e în ordine... pentru că D-sa e soră cu truda conștientă spre binele studenților. De 20 de ani trudește dna Nadejda Murzacov în cadrul UTM, inclusiv 10 ani la FIU. Și mereu cu aceeași deschidere de suflet pentru bunul renume al facultăților, al universității întregi.

Cu ocazia lui 8 martie 2006 îi vom dori dnei Nadejda Murzacov noi forțe de muncă, pentru care studențimea de la FIU îi va fi mereu adânc recunoscătoare.

Sport: universiada

Luptele libere

Pe 24 ianuarie Universitatea Agrară de Stat din RM a găzduit tradiționalul „Turneu interuniversitar la lupte libere”, care în acest an a avut un caracter comemorativ. Turneul s-a desfășurat în memoria antrenorului emerit al republicii, **Baltaji Gheorghe**, care a activat și în cadrul Universității Tehnice din Moldova în calitate de antrenor al lotului de lupte.

În acest an Universiada la „luptele libere” a avut un nivel foarte înalt, cu participarea celor mai buni luptători ai republicii, care reprezintă țara noastră pe arena mondială. Unul dintre ei este studentul de la UTM **Ianulov Petru** (FRT) – multiplu campion național și premiant la diverse competiții internaționale. La turneul interuniversitar, despre care relatăm, el a cucerit medalia de bronz. În cadrul acestui turneu au fost premiați și studenții **Formuzal Vladimir** (FRT) și **Murzac Alexandru** (FTMIA).

Vom menționa și aportul celorlalți sportivi din lot, care au luptat pentru prestigiul UTM: **Corcescu Ion** (FIEB), **Guțu Ion** (FE), **Furdui Anatol** (FE), **Bostănică Sergiu** (FUA), **Tâmbur Iurie** (FE), **Colev Ghenadie**

(FRT), **Bradul Alexandru** (FRT), **Caraman Alexandru** (FRT).

Echipa UTM este antrenată de dl **Gangan Valentin**.

Alexandru CARAMAN,
student FRT

Editor – UTM.

Materiale puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa: **mesager@adm.utm.md**
Pregătirea materialelor: **M. Romanciuc, A. Emandei, D. Saranciuc.**

Design: **Viorica Ostaș-Tofan**

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998

Tiparul: Editura “Universul” Comanda:

Tiraj: 1500